

24.6.2014

Olje- og energidepartementet

Høringsnotat

Forslag til endringer i energilovforskriften

1. Høringsnotatets hovedinnhold

Olje- og energidepartementet fremmer i dette notatet forslag til endring i forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 3-1.

Departementet viser til høringsnotat av 7. desember 2012 der det ble foreslått en konsesjonsgrense på 500 kW for vindkraftverk, og foreslår å øke denne konsesjonsgrensen til 1 MW. Dette innebærer at utbygging av vindkraftverk med installert effekt inntil 1 MW behandles av kommunene etter plan- og bygningsloven. Grensen gjelder samlet installasjon i et anlegg og ikke for hver enkelt vindturbin. Det foreslås å begrense antall vindturbiner til maksimalt fem innenfor hvert prosjekt. Sammen med dette forslaget sendes også veileder for kommunal behandling av mindre vindkraftanlegg på høring.

Departementet redegjør i dette notatet for konsekvensene av å fastsette konsesjonsgrensen til 1 MW, og viser for øvrig til høringsnotat av 7. desember 2012. Sistnevnte ligger tilgjengelig på departementets sider under Dokumenter/Høringer/Saker til behandling.

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/oed/dok/hoeringer/hoeringsdok/2012/horing---forslag-til-endringer-i-energil.html?id=709497>

Det foreslås også noen mindre, regeltekniske endringer i den forskriftsteksten som var på høring i 2012/2013.

2. Endret konsesjonsgrense for vindkraft

2.1 Gjeldende rett

Energiloven § 3-1 første ledd fastsetter konsesjonsplikt for å bygge, eie og drive anlegg for produksjon, omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi. I Prop. 113 L (2012-2013) fremmet Olje- og energidepartementet forslag til endringer i § 3-1 annet ledd. Ved denne endringen ble det åpnet for at departementet i forskrift kan fastsette hvor høy spenning eller installert effekt et anlegg skal ha for at det skal være omfattet av konsesjonsplikten etter første ledd. Endringen trådte i kraft 1. juli 2013.

I energilovforskriften § 3-1 første ledd er det fastsatt konsesjonsplikt for elektriske anlegg med spenning over 1 kV vekselstrøm. Denne grensen gjelder generelt, og det finnes i dag ingen egen grense for vindkraft og vindturbiner. Sammen med lovforslaget om endringer i energiloven § 3-1 fulgte også et utkast til en bestemmelse i energilovforskriften som endrer konsesjonsgrensen for vindkraftverk fra en spenningsgrense til en effektgrense. Grensen for konsesjonsplikt for vindkraftverk ble foreslått satt til 500 kW installert effekt i anlegget og begrenset til inntil to vindturbiner innenfor hvert prosjekt.

2.2 Departementets forslag

2.2.1 Endret konsesjonsgrense

Departementet foreslår at konsesjonsgrensen for vindkraftverk økes til og med 1 MW installert effekt. Det foreslås samtidig en begrensning på maksimalt fem vindturbiner innenfor hvert prosjekt. Med en grense fastsatt som maksimal installert effekt blir det en klar ansvarsfordeling i saksbehandlingen av vindkraft mellom kommunene og NVE.

Departementet har i samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet utarbeidet en veileder for kommunen for å sikre likebehandling, forutsigbarhet og kompetanse i saksbehandlingen.

2.2.2 Konsekvensene av endret grense

Lokal behandling

Med en foreslått grense på 1 MW vil flere og større anlegg falle utenom konsesjonsplikten etter energiloven. Kommunene vil behandle flere og større vindkraftsaker enn i dag. Kommunal behandling av vindkraftanlegg inntil 1 MW vil styrke den lokale forankringen av slike prosjekter. Kommunene må samtidig sørge for at saksbehandlingen er effektiv og forutsigbar for søkerne av slike vindkraftanlegg.

Det vil være kommunene som må ivareta hensynet til miljø ved behandling av mindre vindkraftanlegg inntil 1 MW. For å styrke kommunenes forutsetninger til å løse disse oppgavene har departementet utarbeidet en veileder for kommunal behandling av mindre vindkraftanlegg, som sendes på høring samtidig med forslaget til forskriftsendring.

Det foreslås presisert at unntaket fra konsesjonsplikt gjelder anlegg på land, det vil si innenfor eiendomsrettens avgrensning mot sjø, slik den fremgår av rettspraksis. I sjøen vil det i første rekke være test- og pilotanlegg det er aktuelt å søke om. Dette gjelder anlegg som bør sees i sammenheng og behandles av NVE uavhengig av installert effekt.

Omfang og begrensninger av antall turbiner

Økt effektgrense fra 500 kW til 1 MW vil ikke innebære vesentlig høydeforskjell på vindturbinene. Størrelsen på vindturbiner som bygges innenfor en grense inntil 1 MW vil variere. Det fastsettes imidlertid ingen begrensninger for totalhøyden på vindturbinene som bygges innenfor grensen på 1 MW. Erfaring viser at det har vært mest aktuelt å sette opp vindturbiner i størrelsesorden 50-250 kW i tilknytning til landsbrukseiendommer.

Teknologiutviklingen går i retning av noe større og mer effektive turbiner. En grense på inntil 1 MW og begrenset inntil fem vindturbiner innenfor hvert prosjekt, vil gi større fleksibilitet for utbygger. Det vil også innebære et større utvalg av vindturbiner ettersom flere leverandører vil kunne levere til slike prosjekter. En grense på inntil fem vindturbiner innenfor hvert prosjekt vil innebære at arealbruken begrenses.

Miljøkonsekvenser og samlet belastning

Selve turbinfundamentet og veien til oppstillingsplassen krever som oftest begrensede arealinngrep. Typisk krever fundamentet et areal på under ett mål. For å unngå vaketap må normalt avstanden mellom turbinene være om lag 300-600 meter. Et vindkraftanlegg på fem vindturbiner vil derfor berøre relativt store arealer. Kommunene må vektlegge arealbehovet i sine vurderinger. Departementet har i veilederen redegjort for de ulike miljøhensynene som skal vektlegges i vurderingen av søknaden.

Departementet ser det som viktig å ivareta hensynet til samlet belastning av flere utbygginger i et område. Større anlegg (>1 MW) vil bli behandlet av NVE som har særlig kompetanse på miljøvirkninger og samlet belastning av vindkraftanlegg. Konesjonsgrensen på 1 MW må forstås som en absolutt grense på installasjonen i et vindkraftverk, uavhengig av om det omsøkes i flere omganger i form av utvidelser eller lignende. Dette betyr at det tidvis må gjøres en vurdering av om man står overfor ett eller flere prosjekter. Planlegges det flere tiltak i noe som naturlig må regnes som ett planområde må dette behandles som ett prosjekt med hensyn til konsesjonsgrensen. Dette gjelder uavhengig av om det er forskjellige eiere av de enkelte installasjonene. Tilsvarende må gjelde tiltak i nærheten av et eksisterende prosjekt.

Nett

Ved større prosjekter er det av hensyn til energisystemet særlig viktig å se nett- og produksjonsprosjekter i sammenheng. I tilfeller hvor det vil være utfordringer til nettilknytningen, vil NVE ofte måtte behandle nettsaken, og dermed kunne koordinere hensynet til nett og produksjon. Etter departementets vurdering er potensielle utfordringer ved nettilknytninger av begrenset omfang dersom grensen settes på inntil 1 MW. I veilederen for kommunene vil det redegjøres for behovet for at lokal netteier (områdekonsesjonær) blir involvert tidlig i prosessen, og hvilke plikter som påhviler områdekonsesjonær. Dette gjelder tilknytningsplikt med utrednings- og investeringsplikt, samt plikt til å informere systemansvarlig om planer i eget nett som kan ha betydning for overliggende regional- og sentralnett.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Kommunene vil få flere vindkraftsaker til behandling sammenliknet med dagens ordning. Det vil bety at det i enkelte kommuner må settes av mer ressurser til slik saksbehandling. Oppgaven med å behandle sakene følger av det etablerte ansvaret som kommunen allerede har som lokal plan- og bygningsmyndighet. Det er forventet å være ulik interesse for mindre vindkraftanlegg i de ulike kommunene. Per i dag har NVE få saker på vindkraftanlegg på inntil 1 MW til behandling. Selv med en økt interesse for mindre vindkraftanlegg, vil ikke dette føre til vesentlige økonomiske og administrative konsekvenser for kommunene.

Forslag til forskrift om endring i energilovforskriften

I

I forskrift 7. desember 1990 nr. 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. gjøres følgende endring:

§ 3-1 første ledd skal lyde:

Konsesjonspliktige elektriske anlegg etter loven § 3-1 er anlegg med spenning over 1000 volt vekselstrøm/ 1500 volt likestrøm.

Nytt andre ledd skal lyde:

Vindkraftanlegg på land trenger ikke konsesjon når den installerte effekten i anlegget er inntil 1 MW. Omfatter vindkraftanlegget til sammen mer enn fem vindturbiner, foreligger det likevel konsesjonsplikt etter første ledd. Norges vassdrags- og energidirektorat kan i tvilstilfeller avgjøre hvorvidt konsesjonsplikt foreligger. Eier av vindkraftanlegg uten konsesjonsplikt skal rapportere til Norges vassdrags- og energidirektorat når anlegget har fått endelig tillatelse etter plan- og bygningsloven.

II

Endringen trer i kraft fra (...)